

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สาระสำคัญของเนื้อหาในบทนี้ เป็นการสรุปผลจากการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ของโรงเรียนรัตนวิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ โดยจะนำเสนอเรียงตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนรัตนวิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ใน 8 ด้าน คือ ด้านบริเวณโรงเรียน ด้านอาคารเรียน ด้านห้องเรียน ด้านโรงอาหาร ด้านหอประชุม ด้านห้องน้ำ - ห้องส้วม ด้านห้องสมุด และด้านห้องพยาบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนรัตนวิเบศร์ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางคำนวณกลุ่มตัวอย่างของเครซี และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างใน นภาพร สิงห์ตัด. 2548 : 83) ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ครู 81 คน เพราะได้จากการสุ่มครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยการเทียบสัดส่วนจำนวนครูทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Sampling) โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ปรากฏว่าต้องใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ใช้นักเรียน จำนวน 342 คน เพราะได้จากการสุ่มนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น โดยเทียบสัดส่วนจำนวนทั้งหมดในแต่ละช่วงชั้น เมื่อมีเศษทศนิยมปัดขึ้นเป็นจำนวนเต็มทำให้มีจำนวนนักเรียนเกินมา 3 คน กล่าวโดยละเอียดคือเป็นนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 216 คน และระดับช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 126 คน ในช่วงชั้นที่ 3 สุ่มมาระดับชั้นละ 8 ห้องเรียน ในช่วงชั้นที่ 4 สุ่มมาระดับชั้นละ 7 ห้องเรียนและในแต่ละระดับชั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) โดยช่วงชั้นที่ 3 สุ่มมาห้องเรียนละ 9 คน ช่วงชั้นที่ 4 สุ่มมาห้องเรียนละ 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมโรงเรียนรัตนธิเบศร์จังหวัดนนทบุรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนกรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2539 แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว 2 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดระดับความพึงพอใจของครู และนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ของโรงเรียนรัตนธิเบศร์ 8 ด้าน ป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ไลเคอร์ท (Likert) รวม 51 ข้อ ประกอบด้วย ด้านบริเวณโรงเรียน 6 ข้อ ด้านอาคารเรียน 5 ข้อ ด้านห้องเรียน 3 ข้อ ด้านโรงอาหาร 9 ข้อ ด้านหอประชุม 7 ข้อ ด้านห้องน้ำ - ห้องส้วม 7 ข้อ ด้านห้องสมุด 9 ข้อ ด้านห้องพยาบาล 5 ข้อ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.948 และ ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ครูและนักเรียนโรงเรียนรัตนธิเบศร์ตอบแบบสอบถามและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามที่แจกไป 423 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.78

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลแต่ละด้านมาทำการวิเคราะห์ โดยการประมวลผลหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของครูและนักเรียน โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ทดสอบสมมุติฐานด้วยสถิติ t - test
3. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะของครูและนักเรียนโดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณเป็นค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยโดยแยกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากประชากรทั้งหมด 384 คน ครู 79 คน แยกเป็นครูชาย 14 คน ครูหญิง 65 คน คิดเป็นร้อยละ 97.53 นักเรียน 305 คน แยกเป็นนักเรียนหญิง 141 คน นักเรียนชาย 164 คน คิดเป็นร้อยละ 89.18 โดยในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 90.78

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนรัตนวิเชียร

1. ความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนรัตนวิเชียรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.44) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านตามระดับความพึงพอใจของครูและนักเรียน พบว่า

1.1 ด้านห้องสมุด ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.56)

1.2 ด้านห้องพยาบาล ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = 0.64)

1.3 ด้านอาคารเรียน ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.48)

1.4 ด้านห้องน้ำ ห้องส้วม ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.63)

1.5 ด้านหอประชุม ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.60)

1.6 ด้านห้องเรียน ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.64)

1.7 ด้านโรงอาหาร ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.55)

1.8 ด้านบริเวณโรงเรียน ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.47)

เมื่อจำแนกตามรายชื่อ ตามลำดับความพึงพอใจของครูและนักเรียน พบว่า

(1) ด้านบริเวณโรงเรียน ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ จัดที่สำหรับรองรับขยะเพียงพอ รองลงมา คือ จัดบรรยากาศที่สนับสนุนส่งเสริมการเรียนการสอน

(2) ด้านอาคารเรียนครูและนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ จัดระบบแสงสว่างเพียงพอ รongลงมา คือ ระบบไฟฟ้าประปา โทรศัพท์ อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี

(3) ด้านห้องเรียน ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ อากาศถ่ายเทได้สะดวก รongลงมา คือ มีเครื่องอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น เช่น พัดลม เครื่องปรับอากาศ เครื่องขยายเสียงเหมาะสม

(4) ด้านโรงอาหาร ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ บริการจำหน่ายน้ำดื่มเครื่องดื่มที่สะอาดปลอดภัย รongลงมา คือ บริการจำหน่ายอาหารที่สะอาด ปลอดภัยและถูกหลักอนามัย

(5) ด้านหอประชุมครูและนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ การใช้ประโยชน์อาคารหอประชุมอย่างคุ้มค่า รongลงมา คือ มีระบบแสงสว่างเพียงพอ

(6) ด้านห้องน้ำ ห้องส้วม ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ มีห้องน้ำ ห้องส้วมแยกเป็นสัดส่วนชาย หญิง รongลงมา คือ มีการบำรุงดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดี

(7) ด้านห้องสมุด ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ มีระบบแสงสว่างเพียงพอ รongลงมา คือ สถานที่เหมาะสม มีการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการให้บริการ

(8) ด้านห้องพยาบาล ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวก เช่นพัดลม เครื่องปรับอากาศ โต๊ะ เก้าอี้ เตียงนอน อ่างล้างมือและอุปกรณ์ต่างๆเหมาะสม รongลงมาคือมีเรือนพยาบาลเฉพาะเป็นสัดส่วนแยกผู้ป่วยชายหญิง

2) ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนรัตนธิเบศร์พบว่า ในภาพรวมระดับความพึงพอใจของครูและนักเรียน ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า 3 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ด้านบริเวณโรงเรียน ด้านอาคารเรียน โดยนักเรียนมีระดับความพึงพอใจสูงกว่าครู และด้านห้องน้ำ - ห้องส้วม ครูมีระดับความพึงพอใจสูงกว่านักเรียน ส่วนอีก 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านห้องเรียน ด้านโรงอาหาร ด้านหอประชุม ด้านห้องสมุดและด้านห้องพยาบาล

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของครู และนักเรียนต่อการบริหารอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อมและผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจระหว่างครูและนักเรียนของโรงเรียนรัตนวิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยขออภิปรายผลดังนี้

(1) ด้านห้องสมุด ครูและนักเรียนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเป็นอันดับ 1 ห้องสมุดได้มีการปรับปรุงโดยใช้งบประมาณจำนวนมาก โดยย้ายสถานที่จากชั้น 2 ของอาคาร 1 มาอยู่ที่ชั้น 2 ของอาคารเอนกประสงค์ซึ่งเป็นจุดที่อยู่ใกล้กับประตูทางเข้า - ออกบริเวณโรงเรียน สะดวกในการเข้าไปใช้บริการ จำนวนห้องยาวขึ้นกว่าเดิม พื้นที่ใช้สอยมากกว่าเดิม เนื่องจากได้ปรับปรุงใหม่และจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ได้มาตรฐาน มีหนังสือใหม่ๆ หลากหลายไว้บริการ มีห้องบริการสืบค้นมูลทางอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียน ตลอดจนติดตั้งเครื่องปรับอากาศมีเจ้าหน้าที่บรรณารักษ์คอยให้บริการ สร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดีสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนกรมสามัญศึกษา (2540 :117 - 123) และแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1 (2549 :155 - 171) กำหนดไว้ว่าห้องสมุดที่ดี ต้องคำนึงถึงสถานที่ที่ตั้งดี ลักษณะเด่น สะดุดตา มีพื้นที่เพียงพอสำหรับนักเรียนอ่านและศึกษาค้นคว้าไปมาสะดวกจะเกิดแรงจูงใจในการเข้าไปใช้บริการได้มากกว่ารวมทั้งวัสดุ ครุภัณฑ์ต้องได้มาตรฐานและเพียงพอ สำหรับบุคลากรที่คอยให้บริการนั้นโรงเรียนได้จ้างครูบรรณารักษ์ที่จบด้านนี้ 1 คน บรรณารักษ์ที่จบด้านนี้ 1 คน ครูช่วยงานห้องสมุด 3 คน พนักงานช่วยงานห้องสมุด 2 คน แต่ครูและนักเรียนก็ยังให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเพิ่มโต๊ะเก้าอี้หนังสือที่หลากหลายน่าสนใจ

(2) ด้านห้องพยาบาล ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก เป็นอันดับ 2 โดยมีการปรับปรุงซ่อมแซมห้องพยาบาลส่วนที่เป็นปัญหา คือ เปลี่ยนหลังคาใหม่ ขยายต่อเติมห้องให้กว้างขึ้นกว่าเดิม แยกห้องชาย - หญิง จำนวนห้องละ 5 เตียงนอน รวม 10 เตียง ตกแต่งภายในและทาสีใหม่ ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ พัดลมดูดอากาศ ซึ่งเป็นห้องพยาบาลที่แยกออกจากอาคารเรียนเป็นเอกเทศ โดยจัดครูพยาบาล 1 คนและครูอีก 3 คนคอยให้บริการตลอด สอดคล้องกับ บุญช่วย จินดาประเสริฐ (2536 : 70 - 71) กล่าวว่า ลักษณะของห้องพยาบาลที่ดี ควรจัดห้องเป็นเอกเทศ มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวก มีตู้ยาและเวชภัณฑ์พร้อม และต้องไม่เสื่อมคุณภาพ ตั้งอยู่ห่างจากสิ่งรบกวน สะอาด มีระบบแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวกซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา (2540 : 112 - 113) เรื่อง การจัดบริการสุขภาพและอนามัยโรงเรียนมัธยมศึกษา ว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ ควรมีห้องพยาบาล ไม่น้อยกว่า 1 ห้อง มีเตียงอย่างน้อย 6 เตียง แยกชาย - หญิง หรือมีอาคารพยาบาลโดยเฉพาะควรมีครูพยาบาล 1 คน เจ้าหน้าที่อย่างน้อย 3 คน และ

วัสดุ อุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวก ตู้ยาและเวชภัณฑ์พร้อมแล้วก็ตามก็ยังมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากครูและนักเรียนเกี่ยวกับ ขนาดของห้อง เพิ่มจำนวนเตียง และจำนวนครู

(3) ด้านอาคารเรียน ด้านหอประชุมและด้านห้องเรียนครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากตามระดับโดยด้านอาคารเรียนโรงเรียนได้ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมปลั๊กไฟ สวิตซ์ไฟ หลอดไฟ ปรับปรุงก๊อกน้ำดื่ม น้ำใช้ ประตุ หน้าต่างที่ชำรุด ให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้ การได้ตลอด ผลการวิจัยระดับความพึงพอใจนักเรียนสูงครู ด้านหอประชุม โรงเรียนได้ ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมตกแต่งภายใน เปลี่ยนบานประตูทุกประตู เปลี่ยนจากผ้าม่าน ติดตั้งไฟส่องหน้าเวทีติดตั้งพัดลมไอน้ำสลับกับพัดลมที่มีอยู่เดิมเพื่อช่วยระบายความร้อน ปรับปรุงห้องน้ำที่สะอาด สวยงาม พร้อมเครื่องสุขภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและทาสีภายในใหม่ ผลการวิจัยระดับความพึงพอใจนักเรียนสูงกว่าครู ด้านห้องเรียน โรงเรียนได้ดำเนินการปรับปรุง ซ่อมแซมโต๊ะเก้าอี้ที่ชำรุดให้มั่นคงแข็งแรง ดูสะอาด นำใช้ โดยปูพื้นโต๊ะใหม่ ด้วยพอร์ไมก้า ปรับปรุงพื้นห้องเรียนที่ซุดปูพื้นด้วยกระเบื้อง นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงซ่อมแซมห้องศูนย์การ เรียนรู้กลุ่มสาระต่าง ๆ ให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ด้วยการตกแต่งทาสีภายในใหม่ ผลการวิจัยระดับความพึงพอใจครูสูงกว่านักเรียน สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา (2540 : 72) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนที่มีนักเรียน มากกว่า 2160 คน และ จำนวนห้องเรียนกว่า 48 ห้องเรียน ให้มีหอประชุม 1 หน่วย มี ครุภัณฑ์ประจำห้องมอบหมายหน้าที่ ให้นักการภารโรงและพนักงานทำความสะอาด คอยดูแล รักษาสะอาดตลอดเวลาแล้วก็ตาม ครูและนักเรียนก็ยังให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ อาคารเรียน ควรทาสีใหม่เปลี่ยน ประตูหน้าต่างใหม่ เพิ่มถึงขยะตามมุมอาคารทุกชั้น ควรติดกัน ลาดบังแดดบังฝน และควรมีลิฟท์ ด้านห้องเรียนเปลี่ยนกระดานดำเป็นไวท์บอร์ดติดตั้งพัดลม เพิ่มทุกห้องและจัดเจ้าหน้าที่กวาดในห้องเรียน และด้านหอประชุม ควรติดตั้งเครื่องปรับอากาศ เพิ่มช่องลมระบายอากาศเพิ่มแสงสว่างและแยกหอประชุมออกจากโรงยิมส์ สอดคล้องกับ จำรัส นองมาก (2540 : 4) กล่าวว่า บรรยากาศในโรงเรียนที่ดี ทำให้ทุกคนมีขวัญและกำลังใจ มีความสุข ทุกคนทำงานมุ่งเป้าหมายของโรงเรียน คุณภาพของผู้เรียนรวมทั้งสร้างสัมพันธที่ดี ระหว่างบุคลากรในโรงเรียน ก่อให้เกิดความรู้สึกช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

(4) ด้านห้องน้ำ - ห้องส้วมครูและนักเรียนพึงพอใจในระดับมากเป็นอันดับที่ 4 ให้ ข้อเสนอแนะเป็นอันดับ 3 โดยโรงเรียนได้ปรับปรุงซ่อมแซมห้องน้ำห้องส้วม พร้อมสุขภัณฑ์ ประจำห้องน้ำ - ห้องส้วม ติดตั้งกระจกเงา จัดพนักงานทำความสะอาดประจำอาคาร ห้องน้ำ- ห้องส้วมตลอดเวลา จัดแบ่งโซนสำหรับครูและนักเรียนชาย - หญิงให้เป็นสัดส่วน สอดคล้อง กับ พูลสุข สังข์รุ่ง (2539 : 126) กล่าวไว้ว่า โรงเรียนควรจัดห้องน้ำ ห้องส้วมให้พอเพียงกับ จำนวนนักเรียนและต้องดูแลให้สะอาดปริมาณแสงสว่าง อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอยู่ใน เกณฑ์มาตรฐาน เมื่อศึกษาอัตราส่วนจำนวนหน่วยต่อนักเรียนแล้ว โรงเรียนที่มีห้องเรียน มากกว่า 48 ห้องเรียนขึ้นไปและนักเรียนมากกว่า 2,160 คน ให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม 48 หน่วย

กรมสามัญศึกษา (2540 : 73 - 83) แต่โรงเรียนมีห้องน้ำ ห้องส้วมเพียง 40 หน่วยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ครูและนักเรียน ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพื้นห้องน้ำ ห้องส้วมควรดูแลให้สะอาดและแห้งตลอดเวลา ควรเพิ่มปริมาณห้องน้ำ ห้องส้วม

(5) ด้านโรงอาหาร ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก เป็นอันดับที่ 7 โดยโรงเรียนได้พยายามปรับปรุงบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการให้บริการด้านโภชนาการแล้ว ด้วยการทาสีใหม่ ปรับปรุงซ่อมแซมระบบแสงสว่างให้เพียงพอ ซ่อมแซมโต๊ะ เก้าอี้โดยบุพื้นด้วยฟอรั่มไม้ก้ำและทาสีขาวเพื่อให้ดูแลสว่างขึ้น ทำบ่อดักไขมัน อ่างล้างถ้วยชาม ปรับปรุงก๊อกน้ำดื่ม น้ำใช้ ที่จุดให้อยู่ในสภาพที่ได้การได้ จัดพนักงานทำความสะอาดคอยดูแลความสะอาดตลอดเวลา จัดโต๊ะ เก้าอี้ เป็นระเบียบ สวยงาม นอกจากนี้ยังได้เชิญเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากเทศบาลนครนนทบุรีมาตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำดื่ม แบ่งนักเรียน พักรับประทานอาหารกลางวัน เป็น 2 ผลัด ผลัดที่ 1 นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น(ช่วงชั้นที่ 3) ผลัดที่ 2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4) เพื่อลดความแออัดตู้หน่วย สอดคล้อง กับ พูลสุข สังข์รุ่ง (2539 : 126) กล่าวไว้ว่า การดูแลรักษาโรงอาหารต้องมีโต๊ะ เก้าอี้จำนวนเพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้การถ่ายเทอากาศได้ดี อุณหภูมิพอเหมาะ มีห้องน้ำใกล้โรงอาหาร มีน้ำดื่มที่สะอาด มีเครื่องขยายเสียง มีครูรับผิดชอบควบคุมดูแลและพนักงานดูแลความสะอาดตลอดเวลาแล้วก็ตาม ก็ยังมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากครูและนักเรียนเป็นอันดับ 1 เกี่ยวกับจำนวนโต๊ะ เก้าอี้ อากาศถ่ายเทได้ไม่สะดวก เป็นเพราะโรงอาหารมีพื้นที่จำกัด ตั้งอยู่ใต้ถุนอาคารเอนกประสงค์ โครงสร้างเตี้ยด้านข้างล้อมรอบด้วยอาคารพาณิชย์และอาคารเรียนจึงทำให้อากาศถ่ายเทไม่สะดวกสอดคล้องกับสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย (ม.ป.ป. 55 - 57) ได้กำหนดเกี่ยวกับเรื่อง การสุขาภิบาลอาหารของโรงอาหารไว้ว่า โรงเรียนควรจัดให้มีโรงอาหารไว้เพื่อให้เด็กมีที่รับประทานอาหารกลางวัน อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นการฝึกนักเรียนให้มีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร นอกจากนี้ ยังสามารถช่วยให้ครูได้ควบคุมดูแลเกี่ยวกับเรื่อง การสุขาภิบาลอาหารได้อย่างใกล้ชิด ทำให้ผลการวิจัย ระดับความพึงพอใจนักเรียนสูงกว่าครู

(6) ด้านบริเวณโรงเรียน ครูและนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก เป็นอันดับที่ 8 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้ายโดยปรับปรุงพัฒนาบริเวณโรงเรียนที่เป็นปัญหา มีการปรับปรุงป้ายหน้าโรงเรียนใหม่เป็นป้ายหินอ่อนตัวหนังสือสีทองจัดพื้นที่ใช้สอยบริเวณโรงเรียนให้คุ้มค่า จัดทำห้องครัวสำหรับสอนวิชาคหกรรมบริเวณด้านข้างอาคาร 1 จัดทำห้องจำหน่ายผลิตภัณฑ์นักเรียนด้านข้างโรงอาหาร จัดทำเวทีกลางแจ้งสำหรับจัดกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ บริเวณสนามหน้าอาคาร 1 จัดทำโรงเก็บผักขยะด้านหลังอาคาร 1 จัดทำห้องเก็บเศษวัสดุครุภัณฑ์ที่ชำรุดริมรั้วข้างสนาม จัดทำโรงเรือนเพาะเห็ดที่อาคาร 1 ด้านหลังห้องเกษตร จัดหาไม้ดอกไม้ประดับและจัดมุมต่าง ๆ จัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์สิ่งของที่วางเกะกะตามบริเวณโรงเรียนไปเก็บไว้ที่ห้องเก็บของให้เป็นระเบียบมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลบริเวณโรงเรียนให้ครู นักเรียน นักการภารโรงและพนักงานทำความสะอาด สอดคล้องกับ โกวิท วรพิพัฒน์ (2545 :

36) โรงเรียนซึ่งมีบรรยากาศที่ดีจะทำให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกพอใจ ภูมิใจ อบอุ่นใจสบายใจ รู้สึกในความเป็นเจ้าของและอยากมาโรงเรียน ผลการวิจัยระดับความพึงพอใจนักเรียนสูงกว่าครู แต่ก็ยังมีข้อเสนอแนะจากครูและนักเรียนเป็นอันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 15.73 ว่าควรปลูกไม้ดอกไม้ประดับการขยายพื้นที่โรงเรียน การเพิ่มม้านั่งสำหรับนั่งพักผ่อนและเพิ่มถังขยะ สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2540 : 171 - 179) กล่าวว่า โรงเรียน ควรมีเนื้อที่กว้าง ๆ อย่างน้อยที่สุดประมาณ 5 ไร่และมีเนื้อที่พอกับจำนวนนักเรียนเช่น ถ้ามีนักเรียนตั้งแต่ 500 คนควรมีเนื้อที่ 15 ไร่ 800 คน ควรมีเนื้อที่ 22 ไร่ 1,000 คน ควรมีเนื้อที่ 26 ไร่ ตั้งแต่ 2,000 คน ควรมีเนื้อที่ 30 ไร่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- (1) ควรมีการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณโรงเรียนให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนรู้
- (2) ควรมีการปรับปรุงซ่อมแซมวัสดุ ครุภัณฑ์ให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้การ
ได้ตลอดเวลา
- (3) ควรมีการจัดพนักงานทำความสะอาดดูแลความสะอาดห้องน้ำ - ห้องส้วม
ให้สะอาดปราศจากกลิ่นและแห้งตลอดเวลา
- (4) ควรเพิ่มห้องน้ำ ห้องส้วมและโรงอาหารให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- (1) ควรมีการศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่องความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัด
บรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี
- (2) ควรมีการศึกษาค้นคว้าวิจัย เรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน
ต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงเรียนรัตนานิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี